

STANOVISKO VLÁDY

k návrhu poslanců Markéty Pekarové Adamové, Heleny Langšádlové, Petra Třešňáka a dalších na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk č. 704)

Vláda na své schůzi dne 24. února 2020 projednala a posoudila návrh zákona, kterým se mění zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zaujala k němu **neutrální stanovisko**, přičemž upozorňuje na některé níže uvedené skutečnosti, které je vhodné zohlednit v dalším legislativním procesu.

1. Vláda upozorňuje, že v současné době připravuje návrh novely energetického zákona, který bude danou problematiku řešit komplexně ve vazbě na připravovanou novelu občanského zákoníku v oblasti ochrany spotřebitele. Vládou připravovaný návrh zákona obsahuje účinnější prostředky regulace, když neupravuje pouze práva zákazníků při změnách smluv o dodávce energií, ale též podrobně reguluje činnost zprostředkovatelů v energetických odvětvích. Tento návrh zákona již byl předložen vládě a aktuálně je projednáván Legislativní radou vlády.
2. Zároveň vláda upozorňuje na skutečnost, že některá pravidla navržená v předkládaném zákoně nereflektují obecnou právní úpravu zakotvenou v občanském zákoníku a ve svém důsledku by mohla vést k nepřehlednosti a aplikačním problémům.
3. Vláda považuje za nezbytné též uvést, že navrhované právní úpravy se dotýkají předpisy práva Evropské unie. Za podstatnou lze považovat zejména směrnici Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU ze dne 25. října 2011 o právech spotřebitelů, kterou se mění směrnice Rady 93/13/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 1999/44/ES a zrušuje směrnice Rady 85/577/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES. Tato směrnice mimo jiné upravuje problematiku spotřebitelských smluv uzavřených distančním způsobem a mimo prostory obvyklé pro podnikatelovo podnikání. Vláda upozorňuje, že některá pravidla obsažená v předloženém návrhu zákona by se mohla dostat do kolize s výše uvedenou směrnicí

EU, která je však v režimu maximální harmonizace a členský stát se tudíž od úpravy v ní uvedené nemůže věcně odchýlit.

4. Vláda dále upozorňuje, že navrhovaná úprava vykazuje určité nedostatky, zejména pokud jde o její jednoznačnost, které by v praxi mohly působit aplikační problémy; jedná se zejména o tyto věci:
 - z nově navrhovaného § 11a odst. 10 doplňovaného do energetického zákona není zřejmé, zda následkem porušení předmětného pravidla je neplatnost absolutní, nebo relativní, takže ustanovení by bylo nutno vyjasnit;
 - nově navržené ustanovení § 11a odst. 14 doplňované do energetického zákona používá pojem „řádně“, který se v kontextu předmětné úpravy jeví jakou matoucí. I závazek ukončený předčasně může být ukončený řádně ve smyslu dodržení předepsané formy a obsahu sdělení učiněného vůči podnikateli. Není tedy patrné, zda má pravidlo mířit i na znemožnění ukládání smluvních pokut v souvislosti s předčasným ukončením závazku, anebo jen na případy, kdy má spotřebitel zákonem dané právo závazek ukončit. V této souvislosti vláda upozorňuje na obecné pravidlo uvedené v § 1818 občanského zákoníku, které dopadá na situaci, kdy má spotřebitel právo ze zákona závazek ukončit, a které je zcela jistě aplikovatelné i na spotřebitelské smlouvy o dodávce energií. Stejně tak na spotřebitelské smlouvy o dodávce energií dopadají i ustanovení o nepřiměřených ujednáních ve spotřebitelských smlouvách podle § 1814 a 1815 občanského zákoníku;
 - pravidlo pro poskytování vyhotovení smlouvy spotřebiteli obsažené v navrhovaném novém ustanovení § 11a odst. 15 energetického zákona vyplývá již z obecné úpravy občanského zákoníku (zejm. z § 1822 odst. 2) a není tedy nezbytně nutné uvádět je zde znovu;
 - nově navržený § 11a odst. 17 energetického zákona hovoří o „zprostředkování“. Zjevně však nemá jít o zprostředkování ve smyslu § 2445 a násl. občanského zákoníku, které spočívá pouze v úplatné činnosti zprostředkovatele směřující k obstarání příležitosti uzavřít určitou smlouvu. Navrhovaná úprava dopadá na problematiku přímého zastoupení. Není však zřejmé, proč je z regulace vyňata problematika nepřímého zastoupení. Podle názoru vlády je však potřebné z regulace vyčlenit případy nepodnikatelského zastoupení, kdy se spotřebitel nechává zastoupit při uzavírání smlouvy například členem domácnosti.
5. Na závěr vláda považuje za nutné upozornit na skutečnost, že návrh zákona nedodržuje obecně přijímané legislativně technické zvyklosti, například v případě označení novelizačních bodů nebo formulací úvodních částí textu bodů, a dále obsahuje celou řadu dalších formulačních nepřesností.